

Dětský domov a Školní jídelna, Čeladná 87,

příspěvková organizace, 739 12 Čeladná

Školní vzdělávací program

V Čeladné, dne 01.09.2023

Mgr. Kateřina Surovíková

Základní identifikační údaje

Název zařízení a adresa: Dětský domov a Školní jídelna, Čeladná 87, příspěvková organizace

PSČ: 739 12
IČO: 60043661
IZO: 600031217
Telefon: +420 558 684 112
Fax: +420 558 684 411
E mail: ddceladna@volny.cz
web: www.ddceladna.cz

kapacita 48 lůžek v 6 rodinných skupinách po 8 dětech

Zřizovatelem je Moravskoslezský kraj, 28. Října 117, 702 18 Ostrava

Charakteristika zařízení

Činnost DD se řídí Zákonem 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů a Vyhláškou č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních.

DD poskytuje péči jinak poskytovanou rodiči nebo jinými osobami, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu.

- Při výchově musí být zajištěno základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách v zájmu plného a harmonického rozvoje jeho osobnosti s ohledem na věk dítěte. Úkolem je předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů chování dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje. Zmírňovat a postupně odstraňovat příčiny nebo důsledky již vzniklých poruch chování a přispívat zdravému osobnostnímu vývoji dítěte.

- Předmětem činnosti je zajišťovat nezletilým osobám, zpravidla od 3 do 18 let případně do 19 let (dále jen dětem), na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření, náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Dále naše zařízení může na základě žádosti poskytovat plné přímé zaopatření i zletilým nezaopatřeným osobám po ukončení výkonu ústavní a ochranné výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let, podle smlouvy uzavřené mezi nezaopatřenou osobou a zařízením nejpozději do 1 roku od ukončení ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

- Dětský domov spolupracuje s rodinou dítěte a poskytuje jí pomoc při zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, včetně rodinné terapie a nácviku rodičovských a dalších dovedností nezbytných pro výchovu a péči v rodině. Dětský domov poskytuje podporu při přechodu dítěte do jeho původního rodinného prostředí nebo jeho přemístění do náhradní rodinné péče.

Dětem je poskytováno plné přímé zaopatření, a to:

- a) stravování, ubytování a ošacení,
- b) učební potřeby a pomůcky,
- c) úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělávání,
- d) úhrada nákladů na zdravotní péči, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, pokud nebyla péče vyžádána zákonnými zástupci dítěte,
- e) kapesné, osobní dary a věcná pomoc při odchodu zletilých ze zařízení,
- f) úhrada nákladů na dopravu do sídla školy.

Dále dětem mohou být podle rozhodnutí ředitele dále hrazeny:

- a) potřeby pro využití volného času a rekreaci,
- b) náklady na kulturní, uměleckou, sportovní a oddechovou činnost,
- c) náklady na soutěžní akce, rekreace,
- d) náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

Cíle, formy a obsah

Dětský domov musí v současné době představovat otevřené multidisciplinární zařízení, které poskytuje komplexní péči nejen dětem s nařízenou ústavní výchovou, ale také jejich rodinám. Obzvláště v kontextu posledních legislativních změn se možnosti pomoci rodině ze strany dětského domova, zejména v oblasti poradenství, rodinné terapie a nácviku rodičovských dovedností, výrazně posilují.

V primární oblasti péče o děti je několik základních oblastí činností, které by měly tvořit osu práce v dětském domově. Jsou jimi výchova, dále pak vzdělávání, studium, příprava na budoucí povolání a v neposlední řadě výchovně vzdělávací mimoškolní aktivity včetně individuálních zájmových aktivit dětí.

Oblast výchovy a každodenní péče o děti představuje nejnáročnější část práce. K dosažení vytýčených cílů, kterými jsou zejména harmonický rozvoj osobnosti dítěte a jeho vysoká míra socializace, je potřeba vytvořit v dětském domově podnětné prostředí jistoty, bezpečí, zázemí, důvěry, prostředí pozitivních citů a vazeb prostřednictvím jasných pravidel a transparentních očekávání při maximálním respektování individuality dítěte a jeho zvláštností.

Již v předškolním věku je potřeba důsledně dbát na rozvoj rozumových a tělesných dovedností a sebeobslužných činností, je nutné aktivně sledovat vývojové postupy. Vychovatelé musí následně pravidelně vyhodnocovat míru osobní růstu dítěte a jeho školní zralosti. Následně pak prostřednictvím pravidelné aktualizace individuálního programu rozvoje osobnosti dítěte zajistit maximální možnou úroveň nápravy či rozvoje oslabených oblastí. Vzdělávání, studium a příprava na budoucí povolání musí klást maximální důraz na vytvoření, rozvoj a udržení školních a studijních návyků. Pozitivní stigmatizace vzdělání má za cíl u dětí vytvořit kladný vztah ke školní docházce. Prvotním úkolem je vytvoření optimálních podmínek pro školní přípravu, což předpokládá spolupráci všech zúčastněných, kteří se podílí na výchovně vzdělávacím procesu. Proto je nezbytná spolupráce vychovatelů a učitelů s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně-pedagogickým centrem, která má za cíl zajistit u dítěte včasnou diagnostiku případných vývojových poruch učení, poruch pozornosti nebo jiných znevýhodnění, které se mohou výraznou měrou podílet na opakovaných školních neúspěších. Díky vytvoření individuálních vzdělávacích programů a díky včasné a pravidelné spolupráci se školou lze vytvořit podmínky pro vyhledávání rizikových oblastí ve školní přípravě a těm pak následně věnovat intenzivní péči. Tyto cíle vyžadují pravidelnost přípravy na vyučování a dosažitelnost stanovených cílů. Zároveň musí veškerá práce probíhat v pozitivním a motivujícím prostředí. Významným okamžikem školní docházky je pro dítě volba vhodného studijního či učebního oboru. Při respektování volby dítěte je nezbytná spolupráce rodičů, učitelů, vychovatelů, sociálních pracovníků a specialistů, kteří musí mít za cíl směřovat dítě k využitelnému oboru, který bude zohledňovat jeho znalosti, předpoklady a individuální potřeby.

Oblast výchovně vzdělávacích mimoškolních aktivit přináší v současné době širokou škálu vzdělávacích, výcvikových a tréninkových programů, díky kterým se děti mohou zdokonalovat nejen v cizích jazycích či informačních technologiích. Díky projektům zaměřeným přímo na dětské domovy mohou děti s nařízenou ústavní výchovou aktivně rozvíjet své specifické kompetence v oblasti finanční gramotnosti, nácviku samostatného bydlení a plánování, právního povědomí a občanských povinností, pracovně-právních vztahů a orientace na trhu práce. Tyto dovednosti, schopnosti a znalosti jsou nezbytné pro úspěšný vstup dětí do života po odchodu z dětského domova. Nácvik životních situací spolu se sociálně psychologickými dovednostmi, jakými jsou spolupráce ve skupině, schopnost seberegulace a pozitivní komunikace, hraní rolí či zvládání zátěžových situací a stresu, představují ideální platformu pro zlepšení výchozí pozice v době dovršení zletilosti.

Velkou oblast mimoškolních volnočasových aktivit musí tvořit individuální zájmové činnosti a sport. Podporou individuálních zájmů dětí a nabídkou přiměřeného spektra aktivit mimo dětský domov se děti maximálně přibližují dětem z běžných rodin a snižuje se míra stigmatizace dítěte s nařízenou ústavní výchovou. Rovněž se tímto vytváří a prohlubují pozitivní návyky zdravého životního stylu.

Prevence sociálně patologických jevů spojuje oblast výchovy, vzdělávání i mimoškolních a volnočasových aktivit. Díky primární, sekundární a terciární prevenci lze dětem zprostředkovat takové potřebné množství informací a aktivit, aby byly schopny rozlišovat patologické formy chování a případně mohly iniciovat změny ve svém životě.

Zaměstnanci dětského domova musí být zejména kompetentní, informovaní a spolupracující při realizaci vytýčených cílů. S důrazem kladeným na plnou kvalifikaci pedagogických i ostatních zaměstnanců je nezbytné podporovat její zvyšování a rozšiřování. Díky participaci na vzdělávacích a výcvikových projektech pro pracovníky dětských domovů lze docílit trvalého růstu v oblasti profesionálních znalostí, schopností a dovedností.

Pro pedagogické zaměstnance jsou maximálně využitelné školící aktivity zaměřené na práci se skupinou a její dynamikou, sociálně psychologické a terapeutické dovednosti. Nutná je znalost pedagogické a speciálně pedagogické diagnostiky a diagnostických metod v návaznosti na práci s individualitou dítěte, jeho zvláštnostmi a specifickými potřebami.

Nově musí být nezbytnou součástí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků metody sociální práce. Rodinná terapie, nácvik rodičovských a dalších dovedností, tvoří prostor pro práci s rodinou umístěných dětí a je předpokladem pro očekávaný multidisciplinární přesah nabídky činností dětského domova.

Součástí této nabídky musí tvořit rovněž poskytování služeb v širším kontextu speciálně pedagogických disciplín, jakými jsou etopedie, tyflopédie, somatopedie, psychopedie či surdopedie. Požadavek vychází z potřeby speciálně pedagogických znalostí a dovedností vzhledem k velkému množství takto znevýhodněných dětí v péči dětských domovů.

Důležitým prvkem, který by měl tvořit nedílnou součást vzdělávání zaměstnanců, jsou aktivity a školení zaměřené na osobnost člověka, sebereflexi a další růst. Díky pochopení vlastních vnitřních procesů, motivů a stereotypů chování najít cestu k pochopení vnitřního světa dětí. S tím přímo souvisí potřeba výcviku efektivní komunikace, krizové intervence či mediace využitelné nejen v kolektivu zaměstnanců, ale především při práci se skupinou dětí nebo rodinou. Zvládnutí zvýšené míry neuropsychické zátěže a stresu lze docílit pouze díky včasné prevenci syndromu vyhoření jednotlivce, který může výrazně negativně ovlivnit práci celého týmu.

Externí spolupráce dětského domova s psychologem se stává v současné době nezbytností. Potřeba individuálních konzultací a krizových intervencí při práci s dětmi, spolupráce s rodiči dětí a v neposlední řadě možnost konzultací zaměstnanců na úrovni supervize představuje očekávaný standard práce s klienty v dětském domově.

Samostatnou kapitolou práce s dítětem s nařízenou ústavní výchovou je jeho umístění do pěstounské péče. Toto je možné pouze při intenzivní spolupráci dětského domova s případnými pěstouny, s příslušnými odbory sociální péče, s odbory sociálně právní ochrany dětí a dalšími zúčastněnými stranami, při maximálním zohlednění potřeb dítěte.

Nedílnou součástí řízení dětského domova je zajištění optimálního nakládání s veřejnými prostředky. Na základě sestaveného rozpočtu musí organizace sledovat vyrovnané hospodaření tak, aby výnosy byly v souladu s náklady. Je potřeba zajistit optimální využití prostředků jak od zřizovatele, tak prostředků vytvořených vlastní činností, a to dle pravidel stanovených vnitřním kontrolním systémem. Včasným vyhodnocením rizik vznikajících při nakládání s veřejnými prostředky se musí nastavit podmínky pro hospodárnost, efektivnost a účelnost.

Otevřenost dětského domova, transparentnost jeho činností a vizí, je předpokladem pro navázání dobrých dlouhodobých vztahů se sponzory, díky kterým lze dětem nabídnout vybavení či akce nad rámec běžného provozu a možností zařízení. Využití nabídky nadací a dalších organizací, které svou činností a zdroji přímo či nepřímo podporují děti umístěné v dětských domovech, musí být samozřejmostí.

Důsledným řízením práce kvalifikovaného týmu, vytvořením pozitivně podnětného prostředí v dětském domově, prostřednictvím intenzivní individuální péče a kvalitní nabídky výchovně vzdělávacích aktivit, umožníme mladým lidem plnohodnotný vstup do běžného života, aniž by byli negativně stigmatizováni pobytem v dětském domově.

Očekávané cíle vzdělávání dle věkových skupin

Předškolní věk

Zvládnutí základů mateřského jazyka v řečovém projevu, aby bylo schopno srozumitelně se vyjadřovat v sociálním kontaktu. Získání elementárních předpokladů pro školní přípravu a rozvoj dalších individuálních schopností a dovedností. Do práce s dítětem se věnuje vhodná motivace, využívá se jeho přirozené aktivity. V rámci sebeobsluhy se dítě musí naučit obléci a zvládnout základní hygienické návyky.

Mladší školní věk

Osvojují si základní vzdělávací dovednosti (čtení, psaní, počítání), získávají základní poznatky o životě, přírodě, seznamují se elementárními zákonitostmi. Důležitým jevem je získání pracovních návyků. Potlačuje se přirozenou formou výskyt nežádoucích návyků, vzdor, negativismus, nekázeň. V oblasti sebeobsluhy se rozšiřují činnosti předškolního věku. Přebírají odpovědnost za svěřený úkol, učí se udržovat pořádek ve svém prostředí, zvládnou jednoduchý nákup. V domácnosti se podílí na jednodušších pracovních činnostech, přiměřeně jejich fyzickému a psychickému vývoji.

Starší školní věk

Získává základy všeobecného vzdělání z různých oblastí vědy, kultury, umění s uplatněním všech výchovných aspektů a možností. Oceňují se kvalita vědomostí, dovedností, návyků, stupeň aktivity. Samozřejmou součástí sebeobsluhy je praní, vyčištění obuvi, převlékání postelí, žehlení prádla, uklízení, mytí nádobí, udržování čistoty oblečení a pořádku kolem své osoby. Podílejí se na vaření, zvládnou s pomocí dospělých složitější postupy přípravy.

Mládež

Připravuje se již na budoucí povolání. Předpokládá se, že jsou tyto děti již samostatné, dokážou zvládnout náročné úkoly, pomáhají mladším, jsou jim příkladem. V rámci prevence negativních sociálně patologických jevů se provádí pravidelná osvěta ve smyslu primárním, sekundárním a terciárním.

Zabezpečení výchovy dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Do dětského domova jsou umisťovány také děti se zdravotním postižením. Mezi nejčastější patří diagnostikovaná lehká mentální retardace, specifické poruchy učení a chování, logopedické, tyflopeditické a somatopedické obtíže. Výchova těchto dětí musí směřovat k maximální míře integrace a inkluze. V současné době dětský domov nedisponuje bezbariérovým přístupem.

Smyslem a cílem výchovně vzdělávací práce je vybavení dětí souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Osvojení klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý a postupně se vytváří v průběhu života. Vychovatel tyto kompetence zpracuje do IPROD.

Očekávané cíle vzdělávání dle oblastí

V oblasti učení dítěte

- pracuje s učebnicemi, učebními pomůckami
- poznává vlastní pokroky a uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí
- dokáže vyhledat a využívat informace v praktickém životě
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly
- uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

V oblasti řešení problémů

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- řeší samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu a řídí se jí
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

V oblasti komunikativní

- vyjadřuje se v rámci svých možností srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje a umí vhodnou formou obhájit svůj názor
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi

V oblasti sociální a personální

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- respektuje pravidla práce v kolektivu dětí a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- rozeznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- posiluje sociální chování a sebeovládání, je vnímavý k potřebám starých, nemocných a postižených lidí

V oblasti občanské

- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

V oblasti pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci
- má vytvořen pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňuje je při pracovních činnostech
- pracuje podle daného pracovního postupu, návodu
- je schopen pracovní výdrže, koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení
- reálně posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí
- využívá znalosti a zkušenosti a vytváří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Výchovně vzdělávací plán

Osobní hygiena

Věková skupina 3-6 let:

- samostatné použití WC
- mytí rukou čištění zubů
- základní učesání
- použití kapesníku

Věková skupina 6-11 let:

- samostatné sprchování
- mytí vlasů

Věková skupina 11-15 let:

- stříhání a úprava nehtů
- aplikace krémů, deodorantů
- úprava účesu
- specifická hygiena u chlapců a dívek

Věková skupina 15-18 let:

- kompletní manikúra
- holení – prostředky, příprava
- kosmetika - prostředky, přípravky
- složitější úpravy účesů
- péče o pleť, vlasy, chrup
- návštěva kosmetičky, kadeřnice
- důsledky špatné hygieny

Oblékání a obouvání

Věková skupina 3-6 let:

- znalost pojmenování základních součástí oděvu a obuvi
- zapínání knoflíků, zipů
- zavazování tkaniček
- správný postup při oblékání

Věková skupina 6-11 let:

- kompletní obléknutí a obutí
- výběr oděvu a obuvi dle počasí
- základní výběr oděvu a obuvi dle příležitosti
- účast při nákupu oděvu a obuvi

Věková skupina 11-15 let:

- specifický výběr oděvu a obuvi dle příležitosti, estetika oblékání, obutí
- nákup oděvů a obuvi v doprovodu

Věková skupina 15-18 let:

- základy módy
- módní doplňky
- výběr oděvu a obuvi dle materiálu
- ceny oděvů a obuvi
- uvazování kravaty
- samostatný nákup oděvů a obuvi do zavazadla
- žehlení méně náročných druhů prádla

Péče o oděv a obuv

Věková skupina 3-6let:

- základy ukládání oděvů a obuvi
- čištění obuvi za pomoci druhé osoby

Věková skupina 6-11 let:

- čištění obuvi, čisticí prostředky
- základní péče o ošacení
- úklid botníků, skříní, prádelníků
- základy šití-knoflík, poutka
- ruční přepírání, sušení prádla

Věková skupina 11-15 let:

- oprava obuvi, ceny oprav
- kompletní péče o obuv
- drobné opravy šitím
- ruční praní oděvních součástí
- čistírna, ceny za čištění
- samostatné balení oděvů a obuvi do zavazadla
- žehlení méně náročných druhů prádla

Věková skupina 15- 18 let:

- prací a avivážní prostředky
- údaje výrobků na oděvech
- textilní materiály
- obsluha pračky, automatické pračky, sušičky
- žehlení všech druhů prádla
- odstraňování skvrn
- dlouhodobé skladování oděvů a obuvi
- oprava oděvů a obuvi vlastními silami
- obsluha šicího stroje

Úklid, údržba domácnosti, základní domácí práce

Věková skupina 3-6 let:

- uložení hraček, knih, osobních věcí
- úklid místa po hře

Věková skupina 6-11 let:

- utírání prachu, zametání
- obsluha vysavače
- stlaní a úprava lůžka
- mytí nádobí, jeho uložení
- úklid koupelny, WC
- vynášení odpadků
- základní čisticí prostředky
- úklid chodníků pod dohledem, léto i zima

Věková skupina 11-15 let:

- mytí podlahy
- údržba povrchu nábytku
- základní čisticí prostředky
- základní péče o květiny
- převlékání ložního prádla
- základní práce s náradím-kleště, šroubovák
- samostatný úklid chodníků v létě a v zimě
- drobné práce na zahradě/hrabání, okopávání/

Věková skupina 15-18 let:

- kompletní údržba hygienických zařízení
- mytí oken
- péče o nábytek
- úklid kuchyně
- praní a čištění bytového textilu
- malování, úklid po malířích
- závady v domácnosti a jejich odstranění,
- škůdci v domácnosti a jejich hubení,
- práce s kovem, dřevem, natírání apod.

Provoz domácnosti

Věková skupina 3-6 let:

- úklid prostírání

Věková skupina 6-11 let:

- rozdělení funkcí v rodině
- základní povinnosti z hlediska provozu

Věková skupina 11-15 let:

- příjmy domácnosti, jejich zabezpečení
- nutná vydání a náklady na domácnost
- rovnováha mezi příjmy a vydáním
- základní potřeby pro provoz domácnosti
- zabezpečení základních potřeb

Věková skupina 15-18 let:

- doklady-dekret, výpis z katastru nemovitosti aj.
- druh a výše příjmů a výdajů, rodinný rozpočet
- plánování příjmů a nákladů na domácnost
- pojištění domu, domácnosti
- zajištění bezpečnosti
- druhy bydlení
- způsob získávání bytu, koupě
- výměna, podnájem, nájem, prodej
- ceny nájmu, ceny nemovitostí
- půjčky, hypotéky, stavební spoření
- spořitelna, banka, bankomat, účty, úroky
- platební karty
- placení služeb, spojených s užitím bytu
- zřízení telefonní stanice, mobilní telefon
- základní vybavení domácnosti

Doprava, cestování, zásilky, telekomunikace

Věková skupina 3-6 let:

- základní dopravní prostředky
- základní druhy zásilek
- telefon

Věková skupina 6-11 let:

- zakoupení jízdenek
- orientace v místním jízdním řádu
- odeslání dopisu včetně doporučeného
- internet – bezpečný internet, sociální sítě

Věková skupina 11-15 let:

- zabalení a odeslání balíku
- telefonní hovor
- platba poštovní poukázkou
- zakoupení jízdenek na autobus, vlak
- volba správného typu zavazadla, např. akce DD (sportovní, společenské)
- informační služba
-

Věková skupina 15-18 let:

- slevy jízdného, skupinové jízdenky
- jízdní řády
- styk s operátory
- komplexní poštovní služby
- cestování – objednávka ubytování, pojištění

Základy vaření, zdravá výživa

Věková skupina 3-6 let:

- pojmenování a rozlišení základních druhů potravin a nápojů, pojmenování ovoce a zeleniny

Věková skupina 6-11 let:

- základní prostředky vaření
- nakupování základních druhů potravin, ceny
- uložení základních potravin
- základní dovednosti pod dohledem: namazat chléb, oloupat ovoce, očistit zeleninu, uvařit čaj, kávu, kakao, polévku ze sáčku, připravit pomazánku
- znalost základních zdraví prospěšných potravin

Věková skupina 11-15 let:

- názvosloví a základy manipulace s kuchyňským nářadím a přístroji
- základní vybavení kuchyně
- ukládání potravin, záruční lhůty
- plánování nákupů
- praktické dovednosti pod dohledem: krájení chleba, pečiva,
- jednoduché vaření: vejce, těstoviny, brambory, rýže, polotovary
- příprava občerstvení

Věková skupina 15-18 let:

- druhy potravin a surovin, koření, přílohy
- složení potravin, přínos pro organismus
- účelnost vybavení kuchyně
- manipulace s kuchyňským náčiním a přístroji
- sestavení domácího jídelníčku
- kombinace jídel
- porcování masa, základy pečení, dušení, smažení
- celková příprava jídel
- negativní účinky nezdravé výživy, diety

Nemoc, ošetřování nemocného, zdravá životospráva

Věková skupina 3-6 let:

- funkce teploměru
- význam léků

Věková skupina 6-11 let

- měření teploty
- nejčastější nemoci dětí
- náplast, obvaz
- můj lékař, nejbližší nemocnice, lékárny
- telefonní číslo první pomoci

Věková skupina 11-15 let:

- základní prostředky první pomoci
- ošetření drobných povrchových zranění
- tepenné krvácení, žilní krvácení, zástava srdce, umělé dýchání
- doprava zraněného, ohlášení nehody
- příznaky alergie
- negativní účinky alkoholu, drog, nikotinu, kofeinu
- riziko pohlavních chorob, prevence AIDS

Věková skupina 15-18 let:

- příznaky nejznámějších chorob
- základní znalosti nejběžnějších léčiv
- existence alternativní medicíny
- tišení bolesti
- základy první pomoci při vážnějších poraněních/hrudník, páteř, břicho, zasažení elektrickým proudem, otravy/
- zdravotní pojištění

Rodinná a sexuální výchova

Věková skupina 3-6 let:

- členové rodiny
- vztah dětí k rodičům
- základní rozdíly mezi jedinci opačného pohlaví

Věková skupina 6-11 let:

- funkce členů rodiny
- vzájemné vztahy mezi členy rodiny, citové vztahy
- práva a povinnosti dětí v rámci rodiny
- základy lidské anatomie
- základy lidské sexuality

Věková skupina 11-15 let:

- základní funkce: oplození, vývoj plodu, porod
- puberta a její projevy
- projevy dospívání/menstruace, poluce, masturbace, pohlavní styk/
- projevy lidské sexuality, význam lásky
- podrobnější anatomické rozdíly mezi mužem a ženou
- péče o pohlavní orgány, oplození, vývoj jedince
- základ péče o novorozence
- zabezpečení základních potřeb rodiny
- funkční a nefunkční rodina
- rodina a společnost

Věková skupina 15-18let:

- výběr partnera
- partnerské vztahy
- manželství, vztahy mezi manžely
- sňatek
- plánované rodičovství, antikoncepce
- nefunkční manželství, rozvod
- těhotenství, porod, péče o dítě
- úmrtí v rodině, pohřeb
- dědictví
- promiskuita, homosexualita, heterosexuality
- sexuální deviace
- manželské a předmanželské poradenství
- pravidelné lékařské prohlídky

Společenské chování

Věková skupina 3-6 let:

- pozdrav, prosba, poděkování, oslovení
- vyjadřování svých přání
- chování u stolu

Věková skupina 6-11 let:

- vztah k dospělým
- chování k nadřízeným
- chování v obchodě, na ulici v dopravním prostředku a ve škole
- pomoc starým a nemocným
- celkový vzhled /oblečení, upravenost, účes/

Věková skupina 11-15 let:

- chování ve společnosti - v kině, divadle, v restauraci, v dopravním prostředku apod.
- základy stolování - správné sezení, způsob servírování, slavnostní prostírání, konverzace u stolu

Věková skupina 15-18 let:

- chování k mladším, starším apod.
- chování muže a ženy ve společnosti
- chování na úřadech
- základy stolování – usazení u stolu, objednávka, konzumace, zaplacení
- slavnostní tabule
- taneční kurzy

Výchova občanská

Věková skupina 3-6 let:

- vlastní jméno a příjmení
- datum narození, adresa bydliště

Věková skupina 6-11 let:

- obec a její struktura, funkce
- orgány obce
- orgány státu
- mocenské orgány

Věková skupina 11-15 let:

- žádost o vystavění prvního OP
- vydání cestovního pasu
- důležitá telefonní čísla/155,158/, apod.
- co to je rodné číslo, znalost rodného čísla
- občanství, základní lidská práva
- povinnosti občanů, základní právní předpisy
- sociální péče, přehled sociálního zabezpečení

Věková skupina 15-18 let:

- praktický styk s jednotlivými orgány státní
- orgány správy a samosprávy
- formuláře-životopis
- sepsání žádosti, osobní dotazník
- pracovní poměr
- zaměstnanec a zaměstnavatel
- zákoník práce, základní pojmy z pracovního práva
- pracovní smlouva, zrušení pracovního poměru, dohoda aj.
- bydlení, ubytování, přístřeší
- trvalé či přechodné bydliště, povolení k pobytu
- nájemce, nájemník, podnájemník
- stížnosti, reklamace

Postup při přijímání dětí do DD

Dítě do dětského domova přijímá fyzicky a administrativně sociální pracovnice, která převezme dokumentaci a provede vstupní pohovor.

Dítě je přijato na základě následující dokumentace:

- rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nebo rozhodnutí soudu o předběžném opatření o nařízení ústavní výchovy (nezbytné)
- lékařská zpráva o možnosti zařadit dítě do skupiny dětí (nezbytná)
- osobní dokumentace a doklady (lze doložit později)

Vychovatel ve službě, do jehož rodinné skupiny má být dítě umístěno, prokazatelně:

- seznámí dítě s vnitřním řádem zařízení
- seznámí dítě s právy a povinnostmi dítěte
- seznámí dítě s organizací a režimem zařízení
- zařadí dítě do rodinné skupiny
- přidělí dítěti lůžko, osobní skříňku a zajistí osobní potřeby

Vychovatel (klíčový-kmenový vychovatel) určený ředitelem zařízení založí osobní list a zpracuje adaptační program a program rozvoje osobnosti dítěte.

Sociální pracovnice převezme veškerou dokumentaci o dítěti, zvl. pak:

- rozsudek nebo usnesení o předběžném opatření příslušného soudu
- diagnostickou zprávu (v případě přijetí z DDÚ)
- program rozvoje osobnosti, aj. data systému EVIX - pokud byl vypracován (jen v případě přijetí z DDÚ, DÚM či jiného DD, a to i kojeneckého ústavu)
- osobní list
- lékařskou dokumentaci
- průkaz ZP
- rodný list
- občanský průkaz, vlastní-li ho dítě
- poslední vysvědčení, katalogový list žáka
- cestovní pas
- očkovací průkaz
- vkladní knížku
- dokumenty zásadní důležitosti pro dítě (os. složka dítěte v DD)

Sociální pracovnice oznámí přijetí dítěte příslušným orgánům a osobám odpovědným za výchovu

Adaptační program

Pro zmírnění následků přechodu dítěte z rodinného prostředí do dětského domova, realizuje DD zvýšenou péči o dítě formou tzv. adaptačního programu.

Propuštění z DD

Ředitel zařízení ukončí pobyt dítěte v zařízení:

- jestliže soud zrušil ústavní výchovu nebo jestliže uplynula stanovená doba trvání ústavní výchovy, s výjimkou případu, kdy ke dni uplynutí této doby není skončeno řízení soudu o prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy
- dosáhne-li zletilosti, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na povolání
- dosáhne-li věku 19 let, byla-li mu prodloužena ústavní výchova, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na povolání
- jestliže rozhodnutí soudu o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče nabylo právní moci
- po uplynutí doby trvání předběžného opatření nebo po jeho zrušení soudem.

Sociální pracovnice zajistí kompletaci dokumentace a dokladů dítěte, dále zajistí informovanost zúčastněných osob a úřadů o propuštění dítěte ve stanovených termínech, pokud to situace umožňuje.

Vychovatel určený ředitelem zajistí kompletaci všech osobních věcí dítěte tak, aby byly připraveny v den odjezdu dítěte ze zařízení.

Ředitel rozhodne o výši a formě věcné pomoci při odchodu zletilých ze zařízení.

Spisová dokumentace se ukládá po dobu skartační lhůty do spisovny dle zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě.

Při propuštění dítěte z DD předá ředitel nebo sociální pracovníce dítěti nebo osobě zodpovědné za výchovu:

- rodný list dítěte
- vysvědčení (všechna) a maturitní vysvědčení nebo výuční list dítěte
- průkaz pojištěnce, očkovací průkaz
- vkladní knížku a kapesné (pokud jej dítě v DD má)
- ošacení a obuv
- dokumenty zásadní důležitosti pro dítě
- pokud odchází dítě po zletilosti – věcnou pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek (z.109/2002 Sb. § 33 a ve znění pozdějších předpisů a Vnitřní řád DD)
- poradenskou pomoc (ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí)

Zajišťování pomoci po propuštění z DDŠJ

Dítěti, jemuž byl ukončen pobyt v zařízení z důvodů dosažení zletilosti, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na povolání nebo dosáhne-li věku 19 let, byla-li mu prodloužena ústavní výchova nebo ochranná výchova, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na povolání, se podle jeho skutečné potřeby v době propouštění poskytne věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek v hodnotě nejvýše 25.000,-Kč. O formě věcné pomoci nebo výši jednorázového peněžitého příspěvku rozhoduje ředitel zařízení. Podmínky jsou řešeny v bodu 5.2.3. VŘ.

Dále se dítěti ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí poskytuje poradenská pomoc se zajištěním bydlení a práce, a dále je dítěti i po opuštění zařízení poskytována poradenská pomoc při řešení tíživých životních situací.

Ekonomické podmínky

Dětský domov je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje a hospodaří s příspěvkem na provoz, s přídavky na dítě, s příspěvky na úhradu péče a se sponzorskými dary. Dětem je z těchto prostředků poskytováno plné přímé zaopatření.

Dětem a zletilým nezaopatřeným osobám je poskytováno plné přímé zaopatření, a to

- a) stravování, ubytování a ošacení,
- b) učební potřeby a pomůcky,
- c) úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělávání,
- d) úhrada nákladů na zdravotní služby, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, pokud nebyly zdravotní služby vyžádány zákonnými zástupci dítěte,
- e) kapesné, osobní dary a věcná pomoc při odchodu zletilých ze zařízení,
- f) úhrada nákladů na dopravu do sídla školy.

Dětem a zletilým nezaopatřeným osobám mohou být dále hrazeny

- a) potřeby pro využití volného času a rekreaci,
- b) náklady na kulturní, uměleckou, sportovní a oddechovou činnost,
- c) náklady na soutěžní akce, rekreace,
- d) náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

Materiální podmínky

Dětský domov má 6 rodinných skupiny, kdy každá rodinná skupina má obývací pokoj, kuchyň, sociální zařízení a ložnice dětí s celkovou kapacitou 48 lůžek. Velké samostatné děti mohou být umístěny na tzv. cvičném bytě.

Každá rodinná skupina je vybavena audiovizuální technikou a wifí nebo pevným internetovým připojením.

Součástí dětského domova je školní jídelna, jejíž součástí jsou kuchyně a jídelna. Kapacita školní jídelny je 75 jídel.

Na pozemku dětského domova se nachází bazén, venkovní hrací prvky pro děti, venkovní stůl na stolní tenis, koše na basketball, asfaltové a travnaté hřiště na míčové hry, tenisové hřiště.

Personální podmínky

Provoz dětského domova zajišťují pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci.

Pedagogičtí pracovníci (vychovatelky/vychovatelé, vedoucí vychovatel a ředitel) musí splňovat kvalifikační předpoklady dle zákona 563/2004Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, pro vychovatele, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízení pro výkon ústavní výchovy (dětský domov).

Pedagogičtí pracovníci musí rovněž splňovat předpoklad psychické způsobilosti, která se prokazuje před vznikem pracovního poměru. Psychickou způsobilost může zjišťovat pouze osoba s akreditací MŠMT.

Všichni zaměstnanci jsou povinni před vznikem pracovního poměru doložit výpis z rejstříku trestů.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Bezpečnost práce a ochrana zdraví se v dětském domově řídí platnými právními předpisy a je realizována prostřednictvím smluvního dodavatele, firmy. Děti jsou pojištěny prostřednictvím rámcové smlouvy Moravskoslezského kraje.

Dohled nad dětmi a jejich činnostmi má mimořádný význam pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání dětí ve školském zařízení dětského domova. Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží k vykonávané činnosti, dopravním a jiným rizikům. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před rizikovým chováním a projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí jsou stanoveny ve vnitřním řádu dětského domova a ve směrnících dětského domova. V některých částech se oba dokumenty nutně překrývají. Předcházení rizikům - DD zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí při vzdělávání a výchově, činnostech s nimi přímo souvisejících a při poskytování školských služeb. Zároveň přihlíží k věku dětí, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

Povinnosti dětí - děti jsou povinny na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména:

- dodržovat vnitřní řád a předpisy a pokyny DD k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byly seznámeny,
- plnit pokyny zaměstnanců DD vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem.

Vychovatel seznámí děti se všemi předpisy a zdůrazní význam tohoto poučení.

Děti jsou poučeny o bezpečnosti a ochraně zdraví při příjmu do zařízení, dále jsou poučeny pravidelně na období školního roku, na období letních prázdnin a před každou akcí a činností, pokud to její charakter vyžaduje. O poučení je zpracováván záznam.

První pomoc - DD zajistí, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních. Odpovídá za vhodné rozmístění lékárníček první pomoci s potřebným vybavením. Rovněž zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci byli seznámeni děti a všichni zaměstnanci DD. Na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení včetně zdravotnických zařízení zajišťujících dopravu raněných a nemocných. O provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců DD i děti. Rozsah vybavení prostředky pro poskytnutí první pomoci při zotavovací akci stanovuje zvláštní právní předpis.

Dohled nad dětmi - školská zařízení jsou povinna vykonávat podle zvláštních předpisů nad dětmi náležitý dohled. Kromě bezpečnostních hledisek zajišťují pedagogičtí pracovníci při dohledu nad dětmi také výchovné působení, a to v zájmu předcházení škodám na zdraví, majetku a životním prostředí. O zajištění náležitého dohledu rozhoduje ředitelka DD. Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, dopravním a jiným rizikům.

Aplikace podmínek pro bezpečné a hygienické působení:

- vhodná struktura a skladba činnosti,
- stravovací a pitný režim,
- užívání prostorů a prostředí podle platných norem,
- bezpečné pomůcky, ochrana dětí před úrazy,
- pravidelná kontrola prostor a zařízení, výrazné označení nebezpečných předmětů,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře.

Psychosociální podmínky:

- příznivé sociální klima (úcta, tolerance, empatie...),
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům (cílem je všestranný prospěch dítěte),
- motivující hodnocení, přiměřenost věku,
- ochrana před násilím a dalšími patologickými jevy,
- spoluúčast na chodu zařízení.

Při pohybových a sportovních:

- při všech pohybových činnostech zajišťuje pedagogický pracovník po celou dobu činnosti dohled,
- vydává jasné, přesné a dětem srozumitelné povely a pokyny, kontroluje bezpečnost a funkčnost tělocvičného náradí a náčiní před zahájením výuky,
- přihlíží zejména k fyzické vyspělosti dětí.

Při plavání:

- plavání se uskutečňuje v zařízeních k tomu určených,
- nejvyšší počet dětí ve skupině je 8
- pedagogický pracovník má přehled o celém prostoru určeném pro plavání a všech dětech, které se aktivity účastní,
- pravidelně provádí v průběhu výuky překontrolování počtu dětí,
- totéž se provádí při jejím zakončení, věnuje zvláštní péči neplavcům (plavou podle možnosti odděleně v bazénu). Za bezpečnost dětí při plavání odpovídají pedagogičtí pracovníci, kteří děti na plavání doprovázejí. Doprovázející pedagogický pracovník je přítomen po celou dobu v prostoru plavání.

Lyžování

- lyžování je vedeno pedagogickými pracovníky, kteří odpovídají za náplň činnosti,
- lyže musí mít seřízení bezpečnostního vázání lyží provedené odborným servisem,
- děti jsou povinny dodržovat předpisy a pokyny vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví (vybavení ochrannými přilbami, reflexní vesty, používání lanovek a vleků – bezpečnost),
- děti jsou rozděleny do skupin podle své výkonnosti a zdravotního stavu, skupina má nejvýše 8 členů,
- za nepříznivých podmínek (hustá mlha, sněhová bouře, teplota pod mínus 12 °C apod.) se výcvik a horské výlety omezují, popřípadě nekonají. Při výletu jedou děti ve skupině v pravidelných odstupech, které se při snížené viditelnosti zkracují až na dotek. Skupina se řídí pokyny pedagogického pracovníka, který jede v čele. V závěru jede vždy zkušený lyžař. V průběhu akce se pravidelně provádí překontrolování počtu účastníků. Totéž se provádí při jejím zakončení. Uvedené zásady se dodržují přiměřeně i při lyžování konaném v místě nebo blízkosti DD.

Sportovně turistické výlety

- před zahájením výletu jsou děti poučeny o vhodné výstroji a bezpečnosti,
- při nástupu je provedena pedagogickým pracovníkem její kontrola,
- skupina má nejvíce 8 dětí,
- pedagogičtí pracovníci jsou povinni dbát na úroveň pohybové vyspělosti, předchozí výcvik, výkonnost a zdravotní stav dětí,
- během výletu přihlížejí k aktuálnímu počasí, zařazují včas přestávky pro odpočinek.,
- před zahájením cyklistického výletu ověří pedagogický pracovník povinné vybavení, technický stav jízdních kol (včetně povinnosti mít ochrannou přilbu) a znalosti dětí o pravidlech silničního provozu,
- v silničním provozu má skupina maximálně 8 cyklistů,
- při horských túrách se musí důsledně respektovat momentální zdravotní stav dětí, aktuální podmínky (zejména povětrnostní), značení a pokyny Horské služby.

Bruslení

- při bruslení odpovídá za bezpečnost dětí dohled konající pedagogický pracovník, který posoudí kvalitu plochy a případně i mantinelů,
- v případě bruslení na přírodním ledě posoudí tloušťku ledu z hlediska nosnosti,
- děti bruslící na kolečkových bruslích používají ochranné prostředky zmírňující následky pádů (na kolena, na lokty, rukavice, přilbu). Bezpečnost dětí při soutěžích a přehlídkách
- pedagogičtí pracovníci zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí po dobu dopravy na soutěže a přehlídky a v průběhu soutěže a přehlídek.

Zveřejnění Školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vydává ředitel a zveřejní ho na přístupném místě, na každé rodinné skupině a v elektronické podobě také na webových stránkách DD Čeladná. K dispozici je každému k nahlédnutí, případně pořizování opisů a výpisů. Ředitelka zařízení prokazatelně seznámí zaměstnance s ŠVP (na pedagogické radě). Děti se seznámí s obsahem školního vzdělávacího programu na začátku školního roku. Povinností pedagogických pracovníků při sestavování týdenních a ročních plánů je konkretizovat formy a cíle dle individuálních potřeb dětí a celé skupiny. Zákonní zástupci jsou o vydání ŠVP informováni prostřednictvím webových stránek Dětského domova Čeladná a sdělenou informací při osobní návštěvě v Dětském domově Čeladná.

Tento Školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne 01.09.2023

Č.j.: DDCE14/2020 Ze dne 01.09.2023

Mgr. Kateřina Surovíková
ředitelka